

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 32 0 P 419244 24 Gž
Tuzla, 18.11.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Vahide Halilović, kao predsjednika vijeća, Šejle Kamberović Hadžiefendić i Ilvane Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja - protivtuženog N.Š.1, sin R. iz Č., ulica ..., zastupan po punomoćnicima iz Zajedničke advokatske kancelarije Rifat Konjić, Nihad Konjić i Zinaida Konjić Kabil iz Tuzle, protiv tuženog - protivtužitelja „Ratkovići“ d.o.o. Čelić, Ratkovići bb, zastupan po punomoćniku Osmanu Mulahaliloviću, advokatu iz Brčkog, radi naknade štete, vrijednost spora 60.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog - protivtužitelja, podnesenoj protiv presude Općinskog suda u Tuzli, broj 32 0 P 419244 22 P od 30.04.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.11.2024. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba se odbija i prvostepena presuda potvrđuje u stavu I, alineja prva i stavu II izreke.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, stavom I, alineja prva izreke obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupan iznos od 34.700,00 KM i to: na ime umanjenja opće životne aktivnosti iznos od 21.360,00 KM; na ime naknade štete zbog pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 3.610,00 KM; na ime naknade štete zbog pretrpljenog straha iznos od 2.730,00 KM, te na ime duševnih bolova zbog naruženosti iznos od 7.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe tj. 10.02.2022. godine pa do konačne isplate, kao i da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.109,21 KM, a sve iznose u roku od 30 dana od donošenja presude.

Stavom I, alineja druga izreke sa viškom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka tužitelj je odbijen.

Stavom II izreke odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog kojim je tražio da mu tužitelj isplati iznos od 11.200,00 KM zbog neosnovanog obogaćenja sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.08.2021. godine pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude.

Protiv prvostepene presude žali se tuženi-protivtužitelj (u daljem tekstu: tuženi) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom kao u žalbi i zahtjevom za naknadu troškova žalbenog postupka za sastav žalbe iznos od 1.053,00 KM i za taksu na žalbu po odluci suda.

Tužitelj-protivtuženi (u daljem tekstu: tužitelj) nije podnio odgovor na žalbu tuženog.

Ispitujući prvostepenu presudu u granicama razloga iznesenih u žalbi i razloga iz člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), cijeneći pri tome žalbene navode koji su od odlučnog značaja u smislu člana 231. ZPP, ovaj sud je odlučio da žalba nije osnovana iz sljedećih razloga:

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari po tužbi je zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 34.700,00 KM, zbog pretrpljene povrede na radu, a predmet spora po protivtužbi je zahtjev tuženog za isplatu iznosa od 11.200,00 KM, na ime neosnovanog obogaćenja.

Iz razloga prvostepene presude slijedi da je prvostepeni sud, ocjenom provedenih dokaza u smislu člana 8. ZPP, i na osnovu nespornih činjenica između stranaka, u relevantnom utvrdio:

- da je tužitelj bio radno angažiran kod tuženog duži niz godina ali da nije bio prijavljen na obavezno zdravstveno i penzijsko osiguranje, što je bila dužnost tuženog, zbog kojeg propusta je tuženi više puta prekršajno odgovarao,
- da se tuženi bavi građevinarstvom, odnosno izgradnjom stambenih i nestambenih objekata, što predstavlja opasnu djelatnost,
- da je tužitelj radeći kod tuženog, kao građevinski radnik, dana 04.09.2020. godine, oko 13 sati, pretrpio tešku tjelesnu ozljedu izvodeći građevinske radove na stambenom objektu u Naselju Donji Magnojevići, Općina Bijeljina, prilikom izvođenja radova na šalovanju stubova na spratu kuće, na način da je tužitelj šalovao vanjsku stranu stuba, a E.C. unutrašnju stranu stuba, da je takav način šalovanja uobičajen, jer da zbog oplata koje su teške i nalaze se između, uvijek moraju raditi dva radnika, jedan sa vanjske, a drugi sa unutrašnje strane objekta, odnosno da tužitelj ovu radnju nije izvodio samoinicijativno i da je grupovođa na gradilištu bio dužan da spriječi tužitelja, ukoliko je te poslove preuzimao samoinicijativno,
- da je do povrede tužitelja došlo na način da je jedna prečka (merdevinac) na drvenim ljestvama pukla, te je tužitelj pao sa visine od oko 2,5 metara,
- da na objektu, na kojem su se kritične prilike izvodili radovi, nije bila postavljena skela, nego su se poslovi šalovanja vršili uz pomoć drvenih ljestava, koje je tužitelj napravio na prethodnom gradilištu na kojem je tuženi izvodio građevinske radove, ali da te ljestve tužitelj nije napravio samoinicijativno budući da se na gradilište nije moglo donositi ništa što tuženi nije odobrio, te da je kritične prilike na gradilištu bio samo dio aluminijskih ljestava, koje su nestabilne i kratke i sa kojih tužitelj nije mogao obavljati posao, pri čemu da ni grupovođa kritične prilike nije tužitelju onemogućio da koristi sporne drvene ljestve, a što mu je bila dužnost,
- da, prema nalazu vještaka zaštite na radu Kerima Pašića iz Tuzle od 06.11.2023. godine kojeg je sud u cijelosti prihvatio, tuženi, kao poslodavac nije osposobio tužitelja za bezbjedan i zdrav rad, odnosno nije ga obučio iz oblasti zaštite na radu, u skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o zaštiti na radu („Službeni list SR BiH“ broj 22/90) prema kojem se prije raspoređivanja radnika na radno mjesto, odnosno u procesu rada, radnik obavezno obučava iz oblasti zaštite na radu po programu koji se donosi u skladu sa općim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom, pri čemu je organizacija, odnosno poslodavac, po izvršenom obučavanju, dužan da izvrši provjeru sposobnosti radnika za samostalan i bezbjedan rad na radnom mjestu, te da se u toku obučavanja radnika iz oblasti zaštite na radu radnik upoznaje naročito sa tehničko tehnološkim procesima i organizacijom u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, opasnosti koje ugrožavaju bezbjednost na radu, korištenju sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija, mjerama

zaštite na radu, sve u skladu sa članom 40. Zakona o zaštiti na radu; da tuženi, kao poslodavac, nije sačinio prijavu o nesreći na poslu; da drvene ljestve, kao sredstvo za rad, sa kojih je nastradao tužitelj nisu udovoljavale normi predviđenoj članom 63. Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu, kojim je propisano da ljestve koje se upotrebljavaju za pristup na skele i slično, moraju prelaziti ivicu poda na koju su naslonjene najmanje za 75 cm od poda, da strane drvenih ljestva moraju biti iz jednog komada od odabranog drveta, da presjek strana mora odgovarati dužini i opterećenju ljestava, da prečke drvenih ljestava moraju biti od tvrdog drveta, okruglog ili kvadratnog presjeka i usađene ili urezane u strane, da širina ljestava između strana mora biti najmanje 45 cm, a razmak između ivica prečaka ne smije biti veći od 32 cm, da se ljestve dužine od 400 cm moraju osigurati željeznim utegama, da se prema članu 64. istog Pravilnika pri postavljanju ljestava mora voditi računa o uglu nagiba ljestava, da bi se spriječilo prekomjerno savijanje strana, lom ljestava, ili klizanje ljestava po podlozi, da je zabranjena upotreba ljestava sa prečkama prikovanim ekserima sa strane, kao i ljestava sa polomljenim ili nedostajućim prečkama ili drugim oštećenjima, a da su drvene ljestve sa kojih je pao tužitelj bile prikovane ekserima sa strane, dakle nepropisano napravljene; da je članom 70. Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu propisano da sva radna mjesta na visini većoj od 100 cm iznad terena ili poda, kao i ostala mjesta na gradilištu i na građevinskom objektu sa kojih se može pasti, moraju biti ograđena čvrstom zaštitnom ogradom visine najmanje 100 cm, da sve zaštitne ograde moraju biti visoke najmanje 100 cm, sa tri horizontalne prečke, da razmak između horizontalnih prečki ne smije biti veći od 30 cm kod drvene ograde, a kod ograde od čeličnih cijevi, razmak izuzetno može biti i do 35 cm, da se zaštitne ograde moraju čvrsto vezati ili upeti u konstrukciju kako bi u potpunosti bile stabilne; da je tužitelj kvalifikovan za obavljanje poslova u građevinarstvu, tj. poslova čišćenja i uređenja gradilišta po Ugovoru o djelu od 03.09.2020. godine, koji poslovi ne spadaju u tesarske poslove koje je u trenutku nezgode obavljao; da tuženi nije provodio mjere zaštite na radu na predmetnom gradilištu u Donjim Magnojevićima. prema članu 11. tačka 1. Zakona o zaštiti na radu RS; da je upotreba drvenih ljestava bila uzrok povrede tužitelja, a to je propust tuženog, u smislu potrebne kontrole ispravnosti sredstava za rad koji se izrađuju u vlastitoj režiji i koja se koriste za vlastite potrebe, koji način kontrole tih sredstava se uređuje općim aktima,

- da je zakonski zastupnik tuženog J.A. pravosnažno osuđen za krivično djelo - Stvaranje opasnosti nepropisnim izvođenjem građevinskih radova, iz člana 395. stav 3. u vezi sa stavom 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske, a što proizilazi iz presuda Općinskog suda u Bijeljini broj 80 K 128376 21 K od 15.06.2022. godine i presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 K 128376 22 Kž od 29.08.2022. godine, prema kojima na gradilištu gdje su se izvodili građevinski radovi nisu bile sprovedene mjere zaštite na radu, da drvene ljestve sa kojih je pao radnik nisu bile adekvatne i propisno izvedene pa je došlo do pucanja prečke drvenih ljestava iz razloga što su možda bile oštećene ili nije bila propisanog presjeka, te zbog toga nije izdržala opterećenje radnika, da je odgovorno lice moralo prije početka izvođenja radova pregledati opremu, utvrditi njenu ispravnost, a ako ima oštećenja ili nedostataka zabraniti njenu upotrebu i obezbijediti drugu ispravnu opremu ili pronaći alternativu u pogledu opreme i sredstava, u krajnjem slučaju i obustaviti radove, sve u cilju da se radnici zaštite i spriječe neželjene posljedice i da je tužitelj bio radnik „na crno“, da nije polagao obuku iz oblasti zaštite na radu, što su propusti tuženog.

Na osnovu naprijed navedenog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud s pozivom na odredbu člana 12. stav 3. ZPP, člana 93. i 173. Zakona o radu („Službene novine FBiH“, broj 26/16 i 89/18) i člana 154. stav 2., člana 173., 174. i 177. Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) zaključuje da je tužitelj, kao zaposlenik tuženog, pretrpio povredu u redovnom radnom vremenu, prilikom

obavljanja poslova i radnih zadataka na koje ga je rasporedio tuženi, odnosno da je tužitelj po nalogu tuženog obavljao poslove šalovanja stubova na spratu stambenog objekta, od kojih poslova je postojala povećana opasnost od povređivanja, tako da se u konkretnom slučaju radi o objektivnoj odgovornosti za nastalu štetu i da tuženi nije dokazao da je šteta nastala isključivom radnjom (krivicom) oštećenog lica, koju štetnik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, jer tuženi nije sa gradilišta odstranio ljestve koje su nepropisno napravljene, da tužitelj kritične prilike nije mogao spriječiti nastanak štete, da je tuženi bio dužan obučiti tužitelja za rad na opasnoj stvari, jer je znao da je nekvalifikovan za obavljanje poslova na građevini, tako da tužitelj nije doprinio nastanku štete, jer nije poznao pravila zaštite na radu, niti je kritične prilike poslove šalovanja obavljao samoinicijativno, niti je tuženi proveo obuku o mjerama zaštite na radu, tako da se ne može govoriti o kršenju ovih pravila od strane tužitelja, zbog čega ne postoji podijeljena odgovornost za nastalu štetu. Pri tome je prvostepeni sud, s pozivom na odredbu člana 200. ZOO i Orijentacione kriterije i iznose za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda FBiH od 27.01.2016. godine, o visini tužbenog zahtjeva odlučio na osnovu nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr. Asmira Hrustića iz Tuzle, specijaliste za ortopedsku hirurgiju i traumatologiju, dr. Fuada Pašića specijaliste opće hirurgije i Kasima Brigića, specijaliste neuropsihijatra, te je tužitelju dosudio ukupan iznos od 34.700,00 KM i to za umanjene životne aktivnosti iznos od 21.360,00 KM, za pretrpljene fizičke bolove iznos od 3.610,00 KM, za pretrpljeni strah iznos od 2.730,00 KM i za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 7.000,00 KM.

Odlučujući o protivtužbenom zahtjevu tuženog, a kojim je tuženi od tužitelja potraživao iznos od 11.200,00 KM, zbog neosnovanog obogaćenja, koji zahtjev je tuženi zasnivao na tvrdnji da je tužitelju u osam navrata, u periodu od 08.10.2020. do 13.08.2021. godine isplaćivao iznose od po 1.400,00 KM, bez ikakvog pravnog osnova, prvostepeni sud, na osnovu iskaza tužitelja i zakonskog zastupnika tuženog, te kopije rokovnika sa evidentiranim isplatama tužitelju, utvrđuje da su navedene isplate tužitelju vršene na ime plaće, tako da se tužitelj nije neosnovano obogatio, u smislu člana 210. ZOO, zbog čega je protivtužbeni zahtjev u cijelosti odbio.

Suprotno žalbenom prigovoru tuženog, pravilno je prvostepeni sud ispitao sve okolnosti koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke u ovom predmetu, na osnovu izvedenih dokaza i njihove ocjene pravilno i potpuno je utvrdio činjenično stanje, na koje je pravilno primijenio materijalno pravo, što je izloženo u obrazloženju pobijane odluke, u smislu člana 191. stav 4. ZPP, zbog čega nisu osnovani paušalni žalbeni navodi da su učinjene povrede odredaba parničnog postupka i da je tuženom onemogućen pristup sudu, odnosno da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje, zagarantirano odredbom člana 2. stav 3. tačka e) Ustava BiH i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, pri čemu po slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda tuženi ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu provedenih dokaza.

Nije osnovan žalbeni prigovor koji se svodi na tvrdnje da prvostepeni sud nije prihvatio nalaz i mišljenje vještaka zaštite na radu, te s tim u vezi pozivanje na nalaz i mišljenje ovog vještaka, te iskaze saslušanih svjedoka A.K., S.H., N.Š.2 i M.Š. i istrajavanjem na tvrdnji da tužitelj radi u građevini 30 godina, da je samoinicijativno izgradio ljestve, da on zna kako se prave drvene ljestve, ali da unatoč tome nije u štaflu usijecao poprečne prečke, što da je učinio, odnosno da je brižljivo pogledao poprečne prečke kada je izrađivao drvene ljestve i kada se kritične prilike penjao na njih, do pada ne bi došlo. Ovo iz razloga što je prvostepeni sud u obrazloženju ožalbene presude jasno naveo da je cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka zaštite

na radu, te je s tim u vezi utvrdio da sporne ljestve izgradio tužitelj i da one nisu izgrađene u skladu sa pravilima struke, kako to obrazlaže vještak zaštite na radu, međutim i pored toga prvostepeni sud pravilno zaključuje da u konkretnom slučaju tuženi odgovara po principu objektivne odgovornosti, budući da se bavi građevinskom djelatnošću, koja predstavlja opasnu djelatnost, te da tužitelj nije proveo mjere zaštite na radu na predmetnom radilištu, niti je tužitelja obučio za rad, a što mu je bila obaveza. Također, pravilno je prvostepeni sud cijenio i da tuženi, na kome je bio teret dokazivanja, nije u toku postupka dokazao da postoji doprinos tužitelja povređivanju i nastanku štete, budući da je tužitelj kritične prilike obavljao poslove šalovanja sa kolegom E.C. na uobičajen način i da ove poslove nije obavljao samoinicijativno, te da se tom prilikom koristio spornim drvenim ljestvama, koje su bile na radilištu, a na koje se u svakom slučaju nisu mogla donositi sredstva za rad koje tuženi nije odobrio. Iz naprijed navedenih razloga pravilno je prvostepeni sud cijenio da ne postoji doprinos tužitelja povređivanju, odnosno nastanku štete, u smislu člana 177. ZOO, neovisno od toga što je nepropisno napravio drvene ljestve koje predstavljaju uzrok njegovog povređivanja, jer tuženi nije proveo mjere zaštite na radu i nije onemogućio tužitelju, kao ni ostalim radnicima, da prilikom obavljanja poslova iz okvira njegove djelatnosti, koja se smatra opasnom djelatnosti, koriste nepropisno napravljena sredstva za rad. zbog čega je neosnovano žalbeno pozivanje na odredbu člana 192. i 205. ZOO.

Žalbenim prigovorom koji se svodi na tvrdnje da tužitelj nije imao sa tuženim zaključen ugovor o radu, jer da ga tužitelj nije htio zaključiti, zbog drugih benefita tako da, po mišljenju tuženog, ne postoji pravni osnov za isplatu plaća, tuženi ne može osporiti pravilnost i zakonitost prvostepene presude u dijelu u kojem je odbijen protivtužbeni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 11.200,00 KM po osnovu neosnovanog obogaćenja. Ovo iz razloga što je prvostepeni sud imao u uporište u izvedenim dokazima i to prvenstveno iskazima tužitelja i zakonskog zastupnika tuženog, kao i uvidom u kopiju rokovnika sa evidentiranim isplatama tužitelju, u kojem je izričito navedeno da se tužitelju isplaćuje plaća, za utvrđenje da isplata iznosa od po 1.400,00 KM, u osam navrata, a u periodu 08.10.2020 do 13.08.2021. godine, u kojem periodu tužitelj nije radio zbog povređivanja, ima karakter isplate plaća, budući da ni tuženi nije sporio da je tužitelj duži niz godina kod njega radno angažiran, zbog čega se on ne može osloboditi od svoje obaveze isplate plaća za obavljani rad tvrdnjom da tužitelj nije želio zaključiti ugovor o radu, tim prije što je zbog ovih okolnosti tuženi više puta prekršajno odgovarao, tako da tuženi nije u toku postupka dokazao da su navedeni iznosi isplaćeni tužitelju bez pravnog osnova, odnosno da se za iste iznose tužitelj neosnovano obogatio.

Osim toga, iako tuženi prvostepenu presudu pobija u cijelosti, ni jednim posebnim žalbenim navodom ne osporava odluku, kojom je obavezan da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka, a koja odluka je po ocjeni ovog suda zasnovana na pravilnoj primjeni odredaba člana 386. stav 2. i 396. ZPP, kao i odredaba člana 12., 13. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službene novine F BiH“, broj 22/04 i 24/04).

Iz naprijed navedenih razloga valjalo je žalbu tuženog odbiti i prvostepenu presudu potvrditi u stavu I, alineja prva i stavu II izreke, u smislu člana 226. ZPP, dok je prvostepena presuda u odbijajućem dijelu sadržanom u stavu I, alineja druga izreke ostala neizmijenjena, u smislu člana 221. ZPP, jer u tom dijelu nije ni ožalbena.

Odluka o odbijanju zahtjeva tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka donesena je primjenom odredbe člana 397. stav 1., u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP, budući da tuženi nije uspio sa žalbom.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Vahida Halilović,s.r.